

ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อ ความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

Effects of Financial Practice Risk Management on Financial Operational Success of Higher Education Institution in Thailand

เปรมยุดา ท้าวบุตร* อัครเดช จวีร์รักษ์² และสลักจิต นิลฉาย³

Premyuda Tawbud* Aukkaradej Chaveerug² and Salakjit Ninlaphay³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการกองคลังของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยจำนวน 103 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายและการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวม ดังนั้น ผู้อำนวยการกองคลังต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษา โดยนำมาใช้ในการวางแผนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินของบุคลากร เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน และนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแผนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรและนำวิธีการจัดการกับความเสี่ยงที่เหมาะสมมาใช้เพื่อป้องกันการสูญเสียทรัพยากรขององค์กรและส่งเสริมให้การบริหารความเสี่ยงในองค์กรมีประสิทธิภาพสูงสุด

คำสำคัญ : การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน
สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

* นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต, คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Master Student, Master of Accountancy, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

² อาจารย์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² Lecturer, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ Assistant, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Abstract

This research aimed to examine the effects of financial practice risk management on financial operational success of higher education institution in Thailand. Questionnaires were used as a tool for collecting data from 103 directors of finance division of higher education institutions in Thailand. The statistics used for analyzing the collected data were multiple correlation analysis, simple regression, and multiple regression analysis. The study research found that financial practice risk management on finance risk assessment, control activities, information and communication, have relationships and positive effects on the financial operational success as the overall. The director of the finance division must pay more attention financial practice risk management by adopting a plan for risk management in the financial performance of personnel in order to increase your chances of making a financial operational success, to develop a risk management plan of the organization and to manage risks appropriately so as to protection for damage of resource and stimulate of risk management in organizational efficiency.

Keywords: Financial Practice Risk Management, Financial Operational Success, Higher Education Institution in Thailand

1. บทนำ

ในสภาวะแวดล้อมปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงทางด้านต่างๆเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้หน่วยงานทั้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ต้องมีการปรับตัวและกำหนดกลยุทธ์ในการทำงานใหม่ รวมทั้งจัดหาเครื่องมือทางด้านการบริหารองค์กรเข้ามาช่วยในการบริหารงานเพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน เป็นเครื่องมือหนึ่งที่นำมาใช้ในการบริหารงานในองค์กรเพื่อป้องกันความเสี่ยงและลดความผิดพลาดจากการดำเนินงานทางการเงิน หากองค์กรไม่สามารถบริหารความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้ก็จะเกิดความเสียหายต่อองค์กร ดังกรณีของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังซึ่งเป็นหน่วยงานสถาบันอุดมศึกษาเป็นที่ได้รับความสนใจจากสังคมและเกิดเป็นกระแสต่อต้านการคดโกงในแวดวงการศึกษาของไทย เนื่องจากกรณีนี้เป็นกรณีการดำเนินงานที่ผิดพลาดของหน่วยงานคลัง ซึ่งผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้บริหารที่มีอำนาจของสถาบันและผู้อำนวยการเงินเบิกถอนเงินของสถาบัน โดยร่วมกับกลุ่มของบุคคลและพนักงานธนาคารในการทำธุรกรรมทางการเงินกับธนาคารไทยพาณิชย์ในการทุจริตยกยอกทรัพย์สินของสถาบันโดยเบิกถอนบัญชีเงินฝากจึงทำให้ต้องสูญเสียเงินเป็นจำนวนกว่า 1,600 ล้าน (คมชัดลึก, 2558 : เว็บไซต์) ดังนั้น ในแนวทางการป้องกันโอกาสที่จะเกิดความเสียหายและปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานขององค์กรโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทุจริตคอร์รัปชัน ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับหน่วยงานคลังขององค์กรซึ่งการบริหารความเสี่ยงในองค์กรนับเป็นเครื่องมือที่สำคัญและมีประโยชน์ในการบริหารจัดการระบบการควบคุมภายในทั้งนี้เพื่อจัดวางระบบการควบคุมภายในให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สิริลักษณ์ เทียงธรรม และคณะ, 2553 : 51)

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน (Financial Operational Practice Risk Management) เป็นกระบวนการในการบริหารจัดการเพื่อลดโอกาสหรือเหตุการณ์ที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงาน

ทางการเงินทุกขั้นตอน โดยครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และบุคลากรในการปฏิบัติงาน (นิรภัย จันทรสวัสดิ์, 2551 : 21) ทั้งนี้ ผู้บริหารองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนต่างนำหลักการบริหารความเสี่ยงตามหลักการ COSO ERM มาเป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารความเสี่ยงของบุคลากรที่ปฏิบัติงานทางการเงิน ซึ่งการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านสภาพแวดล้อมขององค์กร (Environment of Organization) 2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย (Objective and Goal) 3) ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงงานการเงิน (Finance Risk Event Identification) 4) ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน (Finance Risk Assessment) 5) ด้านกิจกรรมการตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response Activities) 6) ด้านกิจกรรมการควบคุม (Control Activities) 7) ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน (Information and Communication) และ 8) ด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล (Monitoring and Evaluation) (สิริลักษณ์ เทียงธรรม, 2553 : 84) ดังนั้น การนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน มาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการองค์กรในหน่วยงานการเงินของสถาบันการศึกษา ก็จะทำให้ภาระงานที่ปฏิบัติอยู่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถาบันการศึกษาส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินขององค์กรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน (Financial Operational Success) เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ การนำเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมาช่วยเสริมในการบริหารจัดการในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดการสูญเสียจากการดำเนินงานทางการเงินในขั้นตอนและกระบวนการต่างๆ และป้องกันความเสียหายของทรัพยากรในองค์กรและทำให้บุคลากรในหน่วยงานการเงินของสถาบันอุดมศึกษาเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2547 : 27) โดยการนำเอาเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินขององค์กรมาใช้ เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินซึ่งมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ (Achieving Goals and Objectives) 2) ด้านลดโอกาสที่จะเกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน (Decreasing Chances of Operational Loss) 3) ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร (Protection for Damage of Resource) และ 4) ด้านการสร้าง ความมั่นใจในการปฏิบัติงาน (Confident of Operational) (เจนเนตร มณีนาถ, 2548 : 9 -14) ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินจะช่วยให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของสถาบันการศึกษามากยิ่งขึ้น

สถาบันอุดมศึกษา (Higher Education Institution) เป็นสถานศึกษาที่ให้การศึกษาในด้านวิชาชีพขั้นสูงและด้านวิชาการทั้งสถานศึกษาของรัฐและเอกชน และเป็นสถานที่ที่สอนให้คนทั่วไปได้รับความรู้ในศาสตร์และวิชาการต่างๆ (คณะกรรมการจัดทำแนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 7) ในด้านการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันรวมทั้งผู้บริหารได้จัดหาเครื่องมือทางด้านการจัดการเข้ามาช่วยในการบริหารงานมากขึ้น และการบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือด้านการจัดการประเภทหนึ่งที่ถูกนำมาช่วยในการบริหารงาน (สำนักกำกับและพัฒนการตรวจสอบภาครัฐ กรมบัญชีกลาง, 2555 : 1) และหน่วยงานการเงินของสถาบันอุดมศึกษานับว่าเป็นหน่วยงานที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเนื่องจากต้องนำข้อมูลทางการเงินมาใช้ในการตัดสินใจการบริหารงานซึ่งหากเกิดความผิดพลาดจากข้อมูลทางการเงินเพื่อหาแนวทางการป้องกันและตรวจสอบการดำเนินงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่ต้นนี้ เป็นการวัดความสามารถในการดำเนินของผู้บริหารและบุคลากรงานการเงินในสถาบันอุดมศึกษา

ซึ่งการติดต่อสื่อสารภายในองค์กรให้ทุกคนมีความเข้าใจการบริหารความเสี่ยงในแนวทางเดียวกันจะส่งผลให้องค์กรประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานและสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรได้

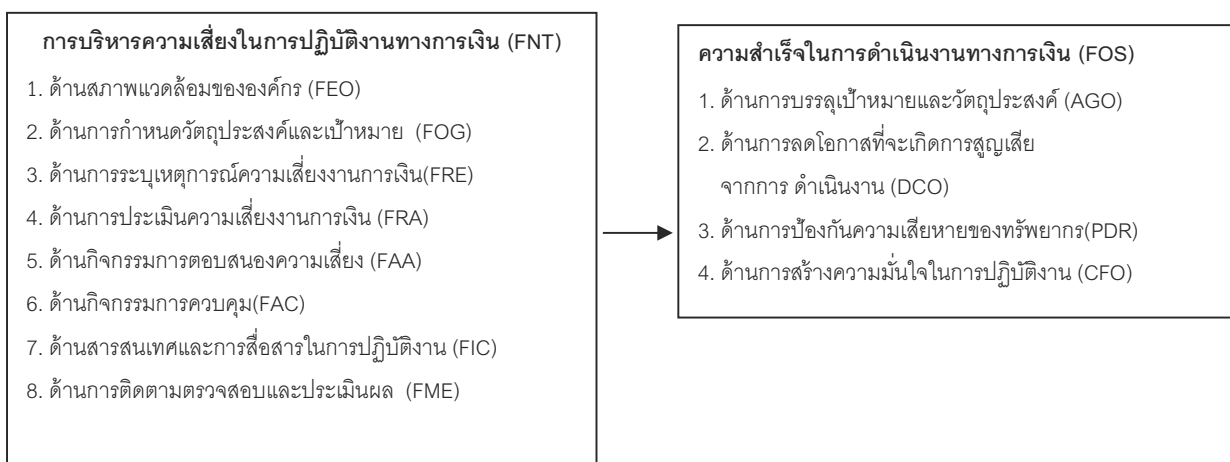
จากเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่า การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินหรือไม่ อย่างไร ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการกองคลังของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินของผู้บริหารและผู้อำนวยการกองคลังของสถาบันอุดมศึกษา ให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์และนโยบายของสถาบันอุดมศึกษาต่อไปในอนาคต

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระและมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

รูปภาพประกอบ 1

โมเดลของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินและความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน

2.1 การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน หมายถึง กระบวนการในการบริหารจัดการเพื่อลดโอกาสหรือเหตุการณ์ที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานทางการเงินทุกขั้นตอน โดยครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และบุคลากรในการปฏิบัติงานการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน (สิริลักษณ์ เทียงธรรม, 2553 : 84- 90) ประกอบด้วย

2.1.1 ด้านสภาพแวดล้อมขององค์กร (Environment of Organization) หมายถึง ปัจจัยและองค์ประกอบที่อยู่รอบๆองค์กรทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่แวดล้อมผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานการเงินซึ่งมีผลกระทบต่อบุคคลในหน่วยงาน ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม

2.1.2 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย (Objective and Goal) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้เกิดผลสำเร็จในแต่ละกิจกรรมของการปฏิบัติงานทางการเงิน ซึ่งอยู่ในกรอบของการตั้งความมุ่งหมายที่องค์กรกำหนดขึ้น เพื่อเป็นเครื่องชี้แนวทางในการดำเนินงานทางการเงินขององค์กรให้ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

2.1.3 ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงงานการเงิน (Finance Risk Event Identification) หมายถึง กระบวนการพิจารณาเหตุการณ์ที่นำไปสู่ความเสียหายในการปฏิบัติงานทางการเงิน โดยระบุปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือโครงการ เพื่อให้ทราบถึงเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการบริหารวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร

2.1.4 ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน (Finance Risk Assessment) หมายถึง การวิเคราะห์ความเสี่ยงของเหตุการณ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร แล้วพิจารณาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นว่ามีผลกระทบและความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อการปฏิบัติงานทางการเงินเพื่อเป็นพื้นฐานในการนำมาวิเคราะห์ว่าจะจัดการกับความเสี่ยงขององค์กร

2.1.5 ด้านกิจกรรมการตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) หมายถึง การพิจารณาเลือกวิธีการที่ควรกระทำเพื่อจัดการกับความเสี่ยงงานการเงินที่อาจจะเกิดขึ้นตามผลการประเมินความเสี่ยง ต้องพิจารณาโอกาสที่จะเกิดและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยเปรียบเทียบระดับความเสี่ยงที่เกิดกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และความคุ้มค่าในการบริหารความเสี่ยงที่เหลืออยู่

2.1.6 ด้านกิจกรรมการควบคุม (Control Activities) หมายถึง การกระทำที่สนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติงานทางการเงินให้เป็นไปตามนโยบาย วิธีปฏิบัติงาน และคำสั่งต่างๆ ที่ผู้บริหารกำหนดซึ่งจะต้องเป็นการกระทำที่ถูกต้องและในเวลาที่เหมาะสม จะเพิ่มความมั่นใจในความสำเร็จตามวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่องค์กรกำหนด

2.1.7 ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน (Information and Communication) หมายถึง การระบุดูแลและการสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทางการเงิน โดยมีรูปแบบและช่วงเวลาที่สามารถทำให้นุคลากรปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบได้ และองค์กรจะต้องมีระบบสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปพิจารณาดำเนินการบริหารความเสี่ยงให้เป็นไปตามกรอบและขั้นตอนการปฏิบัติที่องค์กรกำหนด

2.1.8 ด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล (Monitoring and Evaluation) หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานตามแผนจัดการความเสี่ยงงานการเงิน ในแต่ละขั้นตอนยังคงมีประสิทธิภาพอยู่หรือไม่โดยผู้บริหาร และเป็นการประเมินผลการควบคุมตนเองโดยร่วมกันระหว่างผู้บริหาร บุคลากรและผู้ตรวจสอบภายในและมีการจัดทำรายงานการบริหาร ความเสี่ยงงานการเงินหรือสร้างระบบรายงาน เพื่อจะได้ทราบสถานะของแต่ละความเสี่ยงที่ได้อยู่ เมื่อเวลาเปลี่ยนไปหรือภายหลังดำเนินการตามกิจกรรมควบคุมแล้ว

2.2 ความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน (Financial Operational Success)

ความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดการดำเนินงานของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน จะช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่การลดอุปสรรคหรือสิ่งที่ไม่คาดหวังที่อาจเกิดขึ้น และการปฏิบัติเพื่อป้องกันความเสียหายต่อทรัพยากรขององค์กร ตลอดจนสร้างความมั่นใจในการรายงานและปฏิบัติตามระเบียบการบริหารความเสี่ยง ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีผลให้องค์กรประสบความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน 4 ประการ ดังนี้ ประกอบด้วย

2.2.1 ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ (Achieving Goals and Objectives) หมายถึง การที่องค์กรสามารถดำเนินการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ให้ประสบผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ขององค์กร

2.2.2 ด้านการลดโอกาสที่จะเกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน (Decreasing Chances of Operational Loss) หมายถึง การที่องค์กรสามารถลดเหตุการณ์หรือปัจจัยที่จะทำให้หน่วยงานเกิดความสูญเสียทั้งในรูปของตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน เช่น รายได้ ชื่อเสียง ผู้รับบริการและผลการดำเนินงาน

2.2.3 ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร (Protection for Damage of Resource) หมายถึง ผลของการบริหารจัดการองค์กรเพื่อลดความเสียหายหรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรต่างๆ ทางการบริหาร ได้แก่ การลดเวลาการทำงานของบุคลากร การลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและการดำเนินงานทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.4 ด้านการสร้างเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน (Confident of Operational) หมายถึง การที่องค์กรมีความเชื่อมั่นว่าจะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จได้ตามที่ตั้งใจไว้ แม้จะเกิดอุปสรรคจากการปฏิบัติงานทางการเงินในองค์กรแต่ยังคงสามารถทำสิ่งนั้นๆ ต่อไปได้โดยมีความเชื่อมั่นว่าจะกระทำสิ่งนั้นให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความถูกต้อง และก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้บริหารขององค์กร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่าการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินจะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินดังสมมุติฐานได้ดังนี้

สมมุติฐานการวิจัย : การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน

3. วิธีการดำเนินงานวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการกองคลังของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 121 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558 : เว็บไซต์) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 121 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามตอบกลับมา 76 ฉบับ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการกองคลังของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยกลุ่มเดิมที่ยังไม่ตอบอีกครั้ง ได้รับแบบสอบถามตอบกลับมา จำนวน 27 ฉบับ รวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ทั้งหมด จำนวนทั้งสิ้น 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.12 เมื่อเปรียบเทียบกับแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ตามทฤษฎีของ Aaker, Kumer, and Day (2001) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงถือว่ายอมรับได้

3.2 การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่

1) ด้านสภาพแวดล้อมขององค์กรประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและวิธีการบริหารงานบุคคล รวมทั้งการกำหนดโครงสร้างองค์กรและความรับผิดชอบของพนักงานอย่างชัดเจนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการปฏิบัติงาน 2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินงานตามภารกิจให้มีความสอดคล้องกับการกำหนดแผน

บริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินเพื่อให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานทางการเงินเป็นไปในทิศทางเดียวกันได้

3) ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงงานการเงิน ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคที่มาจากภายนอกองค์กร เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการระบุความเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกองค์กร และหาแนวทางป้องกันการปฏิบัติงานทางการเงิน

4) ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการวิเคราะห์ถึงเหตุการณ์ที่อาจจะทำให้การปฏิบัติงานทางการเงินประสบกับความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรและหาแนวทางแก้ไขและปรับปรุงภารกิจให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน

5) ด้านกิจกรรมการตอบสนองความเสี่ยง ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการพิจารณาเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับปัญหาการปฏิบัติงานทางการเงินเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับการปฏิบัติงานทางการเงิน

6) ด้านกิจกรรมการควบคุมประกอบด้วย 4 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการวางแผนควบคุมความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินและการมีกระบวนการที่ทำให้ผู้บริหารมีความมั่นใจเมื่อต้องการนำข้อมูลไปใช้

7) ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับระบบข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการตัดสินใจได้ทันเวลาและการสื่อสารระหว่างการปฏิบัติงานในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ และ 8) ด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล ประกอบด้วย 4 คำถามโดยครอบคลุมเกี่ยวกับการประเมินผลวิธีการจัดการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน และการติดตามผลการปฏิบัติตามแผนเพื่อนำมาพัฒนาระบบงาน

ความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน เป็นตัวแปรตามซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ประกอบด้วย 3 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการนำแผนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมาช่วยให้องค์กรการบรรลุเป้าหมายตามภารกิจและแผนการปฏิบัติงานทางการเงิน

2) ด้านการลดโอกาสที่จะเกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน ประกอบด้วย 4 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการลดเหตุการณ์ หรือปัจจัยที่ทำให้เกิดการสูญเสียจากการดำเนินงานในองค์กรโดยนำเอาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมาใช้

3) ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร ประกอบด้วย 4 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการวางแผนการใช้ทรัพยากรในองค์กรและการจัดกิจกรรมควบคุมในการปฏิบัติงานทางการเงินให้เป็นไปตามแผนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินตามขั้นตอนที่กำหนด และ 4) ด้านการสร้าง ความมั่นใจในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 4 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการกำกับดูแลการดำเนินงานเพื่อให้สามารถป้องกันความเสียหายและการทุจริตจากการปฏิบัติงานทางการเงินและสามารถพัฒนาระบบการบริหารจัดการทางการเงิน เพื่อให้ผลการดำเนินงานทางการเงินที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

3.3 คุณภาพของเครื่องมือวัด

ผู้วิจัยมีการทดสอบความเที่ยงตรงโดยผ่านการพิจารณาเนื้อหาข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญและหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.574 – 0.837 และความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.644 – 0.838 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978 : 245) ได้นำเสนอว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้ และการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.775 – 0.926 และความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.740 - 0.895 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally and Bernstein (1994) ได้นำเสนอว่า การทดสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เกินกว่า 0.70 เป็นค่าที่ยอมรับได้

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ซึ่งเขียนสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการ FOS} = \beta_0 + \beta_1 \text{FEO} + \beta_2 \text{FOG} + \beta_3 \text{FRE} + \beta_4 \text{FRA} + \beta_5 \text{FAA} + \beta_6 \text{FCT} + \beta_7 \text{FIC} + \beta_8 \text{FME} + \varepsilon$$

เมื่อ FOS แทน ความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน

FEO แทน การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านสภาพแวดล้อมขององค์กร

FOG แทน การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

FRE แทน การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงงานการเงิน

FRA แทน การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน

FAA แทน การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านกิจกรรมตอบสนองความเสี่ยง

FCT แทน การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านกิจกรรมการควบคุม

FIC แทน การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน

FME แทน การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล

4. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

ตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินโดยรวมและเป็นรายด้านของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน (FNT)	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านสภาพแวดล้อมขององค์กร (FEO)	4.16	0.56	มาก*
2. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย (FOG)	4.05	0.60	มาก*
3. ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงงานการเงิน (FRE)	3.99	0.65	มาก*
4. ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน (FRA)	3.94	0.64	มาก*
5. ด้านกิจกรรมการตอบสนองความเสี่ยง (FAA)	3.97	0.68	มาก*
6. ด้านกิจกรรมการควบคุม (FCT)	4.04	0.59	มาก*
7. ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน (FIC)	3.89	0.69	มาก*
8. ด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล (FME)	3.99	0.64	มาก*
โดยรวม	4.00	0.53	มาก*

* $\bar{X} = 3.51 - 4.50$ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

จากตาราง 1 พบว่า ผู้อำนวยการกองคลังของสถาบันอุดมศึกษา มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมี การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินโดยรวม ด้านสภาพแวดล้อมขององค์กร ด้านการกำหนด วัตถุประสงค์และเป้าหมาย ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงงานการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน ด้านกิจกรรมการตอบสนองความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน และด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการมีการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน ทางการเงินมีความสำคัญต่อหน่วยงานการเงิน ของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งผู้บริหารและคณะกรรมการต้องให้ทำ การวางแผนและกำหนดนโยบายของสถาบันให้ชัดเจนเพื่อให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานทางการเงินของหน่วยงานเข้าใจ กระบวนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน เพื่อเป็นการป้องกันทรัพย์สินและลดมูลเหตุที่ทำให้เกิด ความเสียหายในอนาคตต่อองค์กรให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ รวมทั้งเพิ่มโอกาสให้เกิดความสำเร็จใน การดำเนินงานทางการเงิน ขององค์กร สอดคล้องกับ แนวคิดของ COSO ERM : The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission Enterprise risk management (2007 : 4) กล่าวว่า การบริหาร ความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ปฏิบัติโดยคณะกรรมการ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคน ในองค์กร เพื่อช่วยในการกำหนด กลยุทธ์และดำเนินงาน โดยกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้รับการออกแบบเพื่อให้สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจ เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อองค์กร และสามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรสามารถยอมรับได้ เพื่อให้ได้รับ ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลในการบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

ตาราง 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมและเป็นรายด้านของ สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน (FOS)	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ (AGO)	4.00	0.54	มาก*
2. ด้านการลดโอกาสที่จะเกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน (DCO)	3.88	0.58	มาก*
3. ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร (PDR)	3.93	0.62	มาก*
4. ด้านการสร้างเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน (CFO)	4.03	0.66	มาก*
โดยรวม	3.96	0.53	มาก*

* \bar{X} = 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

จากตาราง 2 พบว่า ผู้อำนวยการกองคลังของสถาบันอุดมศึกษา มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมี ความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ด้านการลดโอกาสที่จะเกิด การสูญเสียจากการดำเนินงาน ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร ด้านการสร้างเชื่อมั่นในการ ปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและคำนึงถึงผลการดำเนินงานทางการเงินของ สถาบันเพราะจะส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ที่มีส่วนได้เสียต่อองค์กรและผู้บริหารจะนำผล การดำเนินงานทางการเงิน ไปใช้ในการวางแผนและบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและ พัฒนางองค์กรให้บรรลุตามนโยบายและเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ มนชยา สภานุชาติ (2554 : 35) กล่าวว่า ความสำเร็จในการดำเนินงาน เป็นการบริหารจัดการให้องค์กรมีผลการดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งนำมาถึงความสำเร็จให้องค์กรสามารถปรับปรุงและพัฒนาให้สู้กับคู่แข่งในตลาดจนเกิด

ความยั่งยืนของธุรกิจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชาญ แสงสุชวาว (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงสมัยใหม่ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย พบว่า ผู้บริหารธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงสมัยใหม่โดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ด้านการสร้างความมั่นคงและลดความผันผวนของรายได้ ด้านการลดโอกาสที่จะเกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ด้านการสนับสนุนการวางแผนภายใน และด้านการแก้ไขปัญหาได้ทันการ และผู้บริหารธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการเจริญเติบโตของยอดขาย ด้านการเจริญเติบโตของกำไร ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของธุรกิจ และด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร

ตาราง 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ตัวแปร	FOS	FEO	FOC	FRE	FRA	FAA	FCT	FIC	FME	VIF
\bar{X}	3.96	4.16	4.05	3.99	3.94	3.97	4.04	3.89	3.99	
S.D.	0.53	0.56	0.60	0.65	0.64	0.68	0.59	0.69	0.64	
FOS		0.562*	0.675*	0.691*	0.758*	0.669*	0.787*	0.717*	0.752*	
FEO			0.793*	0.620*	0.572*	0.599*	0.519*	0.449*	0.535*	2.954
FOC				0.772*	0.717*	0.624*	0.630*	0.515*	0.572*	4.491
FRE					0.802*	0.646*	0.667*	0.589*	0.684*	3.980
FRA						0.782*	0.717*	0.530*	0.705*	4.933
FAA							0.687*	0.570*	0.725*	3.341
FCT								0.764*	0.734*	3.688
FIC									0.763*	3.360
FME										3.860

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจเกิดเป็นปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่าค่า VIF ของตัวแปรอิสระการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน มีค่าตั้งแต่ 2.954 – 4.933 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006 : 585)

ตาราง 4 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน กับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน	ความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน		t	p-Value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.565	0.228	2.474	0.015*
ด้านสภาพแวดล้อมขององค์กร (FEO)	0.017	0.084	0.206	0.838
ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย (FOG)	0.137	0.097	1.420	0.159
ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงงานการเงิน (FRE)	-0.063	0.085	0.742	0.460
ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน (FRA)	0.290	0.096	3.033	0.003*
ด้านกิจกรรมการตอบสนองความเสี่ยง (FAA)	-0.059	0.074	0.796	0.428
ด้านกิจกรรมการควบคุม (FCT)	0.218	0.090	2.435	0.017*
ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน (FIC)	0.168	0.073	2.300	0.024*
ด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล (FME)	0.143	0.084	1.698	0.093
F = 35.285 p = 0.000 AdjR ² = 0.729				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4 พบว่า 1) การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงินมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากรและ ด้านการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน ช่วยให้องค์กรสามารถวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงในหน่วยงานการเงิน เพื่อใช้ในการพิจารณาและจัดอันดับความสำคัญของปัญหาที่มีอยู่โดยประเมินจากโอกาสและผลกระทบ และช่วยให้สามารถดำเนินการตามแผนการจัดการความเสี่ยงและสร้างความมั่นใจว่าแผนการบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพ และเตรียมพร้อมกับการวางแผนมาตรการสำรองไว้ เพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันความผิดพลาดจากการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของจริยา แม้นญาติ (2557 : บทคัดย่อ) พบว่า การบริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการติดตามประเมินความเสี่ยง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา นอกจากนี้ การบริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ ด้านการประเมินความเสี่ยง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา ทั้งนี้การบริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์สามารถนำไปใช้ในการวางแผน กำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุม และลดการสูญเสียและโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร ส่งผลให้องค์กรมีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2) การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน ทางการเงิน ด้านกิจกรรมการควบคุม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านกิจกรรมการควบคุมช่วยให้องค์กรสามารถลดหรือควบคุมความเสี่ยง และสร้างความมั่นใจว่ากิจกรรมที่กำหนดขึ้นในองค์กรสามารถจัดการกับความเสี่ยงได้อย่างถูกต้อง และทำให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุตามเป้าหมาย ป้องกันและลดระดับความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร พึ่งพรหม

(2557 : บทคัดย่อ) พบว่า การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน ด้านการควบคุมความเสี่ยงมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพองค์กรโดยรวม ด้านประสิทธิผลในการดำเนินงาน และด้านความเชื่อถือทางการเงิน สำหรับการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน ด้านการติดตามทบทวนความเสี่ยงมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพองค์กรโดยรวมและด้านความคุ้มค่า 3) การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมและเป็นรายด้านได้แก่ ด้านการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปพิจารณาในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงตามกรอบและขั้นตอนของการปฏิบัติที่องค์กรกำหนดขึ้นเพื่อให้องค์กรมีระบบสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและสามารถรายงานข้อมูลต่างๆที่สำคัญจากระบบในระดับหน่วยงาน แผนก ฝ่าย ได้อย่างรวดเร็วชัดเจนถูกต้อง และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริหารในการรายงานผลการดำเนินงานทางการเงินตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการทางการเงินขององค์กรอย่างต่อเนื่อง

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ในอนาคต

5.1.1 ควรศึกษาผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน ไปใช้กับองค์กรธุรกิจอื่นที่ไม่ใช่หน่วยงานราชการ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น รัฐวิสาหกิจ ธนาคารพาณิชย์ กลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น เนื่องจากองค์กรที่มีโครงสร้างในการบริหารงานมีความแตกต่างกัน ผู้บริหารจะมีนโยบายและวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการแตกต่างกัน และทุกองค์กรจำเป็นต้องนำเครื่องมือมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงและโอกาสที่จะเกิดความเสียหายจากการดำเนินงานทางการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำแผนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เพื่อเพิ่มโอกาสให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินขององค์กร

5.1.2 ควรศึกษาผลกระทบหรือปัจจัยอื่น ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน เช่น วัฒนธรรมองค์กร นโยบายและวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร สถานที่ตั้งขององค์กร เพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จในการนำเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมาใช้ในองค์กร และเพื่อเป็นแนวทางในการนำมาใช้ในการวางแผนป้องกัน แก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างในการดำเนินงานขององค์กรและนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร

5.1.3. ควรมีการวิจัยเพิ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยเก็บข้อมูลทั้งหมดของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เช่น วิทยาลัยเอกชนและวิทยาลัยชุมชน เพื่อให้การวิจัยมีความน่าเชื่อถือ ถูกต้อง และมีความชัดเจนมากขึ้น

5.2 ประโยชน์ของการวิจัย

5.2.1 ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากการวางแผนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์และนโยบายขององค์กร จะทำให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานการเงิน เกิดความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการบริหารความเสี่ยงและสามารถนำวิธีการจัดการ

กับความเสี่ยงที่เหมาะสม มาใช้เพื่อป้องกันการสูญเสียทรัพยากรขององค์กรและเพิ่มโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาเกิดความสำเร็จ ในการดำเนินงานทางการเงิน

5.2.2 ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานทางการเงิน เพื่อสามารถวิเคราะห์ถึงเหตุการณ์ ที่อาจทำให้ประสบปัญหาต่อเนื่องเป็นระยะและเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานในอนาคตและหาแนวทางหรือมาตรการสำรองเพื่อแก้ไขปัญหาได้ทันกับเหตุการณ์

5.2.3 ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านกิจกรรมการควบคุม เพื่อวางแผนกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงในองค์กรให้เหมาะสม เพื่อป้องกันและลดโอกาสที่จะเกิดความสูญเสียจากการดำเนินงานน้อยที่สุด

5.2.4 ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ควรให้ความสำคัญการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน ด้านการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงานและเพื่อนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการรายงานข้อมูลสำคัญต่างๆ และนำมาใช้ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ด้านการเงินให้ทันสมัยซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจของผู้บริหารได้ทันเวลา

6. สรุปผลการวิจัย

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานทางการเงิน ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน ดังนั้น ผู้บริหารและผู้อำนวยการกองคลังของสถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน โดยมีการวางแผนการบริหารความเสี่ยงและกำหนดกรอบและนโยบายการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน รวมทั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาและบุคลากรในหน่วยงานการเงินเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันและนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแผนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรรวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการป้องกันการสูญเสียทรัพยากรขององค์กร มีกระบวนการประเมินความเสี่ยง การควบคุมกิจกรรมเพื่อลดความเสี่ยง และการนำระบบสารสนเทศในการปฏิบัติงานมากขึ้นเพื่อส่งเสริมให้การบริหารความเสี่ยงในองค์กรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการจัดทำแนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษา. (2542). *แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ. จริยา แม้นญาติ. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์กับความสำเร็จในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2551). *กรอบโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงขององค์กรเชิงบูรณาการแนวทางการปฏิบัติ* (พิมพ์ ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- นิรภัย จันทรสวัสดิ์. (2551). *การบริหารความเสี่ยงจากภาคทฤษฎีสู่ปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : สุทรไพศาล.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศิริพร พึ่งพรพรม. (2557). *ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินที่มีต่อประสิทธิภาพองค์กรของธุรกิจส่งออกข้าวหอมมะลิในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักกำกับและพัฒนการตรวจสอบภาครัฐ.(2555). *แนวทางการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ พ.ศ. 2555*. กรมบัญชีกลาง : กระทรวงการคลัง.
- _____. (2558). *มอบตัวแล้ว กิตติศักดิ์ต้องหาคดีโกงเงินสจล.*[206719]. คมชัดลึก. ค้นเมื่อ 23 กรกฎาคม 2559, จาก <http://www.komchadluek.net/news/crime>.
- Aaker, D. A., Kumar, V., & Day, G. S. (2001). *Marketing research* (7th ed.). New York : John Wiley and Sons.
- Committee of Sponsoring Organizationns of the Traedway Commisssion. (2007). *Enterprise risk management-Integrated framework*. Retrieved from <http://www.COSO.org/plblications.html>
- McLauhlin, J. (2013). Operational risk management is critical to bank success. *The Risk Management Association Journal*, 1, 56-59.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory* (2nd ed.). New York : McGraw - Hill.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). New York : McGraw-Hill.